

מסע חיי ברפוי בעסוק

נולדתי בקייפטאון, דרום אפריקה וכשהתקרב סיום תקופת לימודי בבית הספר, חיפשתי מקצוע שמתאים לתכונותי- התבייתי על רפוי בעסוק כשהסיבות העקריות - אהבתי לעבודות יד והרצון לעזור לזולת. מכיוון שבעיר מולדתי לא היה בית ספר לרפוי בעסוק, ונאלצתי לעזוב את הבית לעיר רחוקה - הצלחתי לשכנע את הוריי לשלוח אותי לישראל וללמוד בקורס לרפוי העסוק. לאבי תמיד היה חלום לעלות לארץ ושמו שבתו יכולה להגשים את חלומה.

בתחילת 1961, בהיותי שבוע אחרי יום הולדת 18, נחתי בארץ- נערה תמימה ומאמינה, עם רצון להצליח. מזל שהיה לי בסיס של השפה (למדתי בבית ספר יהודי), בגלל שהאולפן שנשלחתי אליו על ידי משרד הקליטה, כלל לא היה מתאים ללומדים גבוהים- אלא היה אולפן למשפחות עולות. באותה השנה התחלתי את לימודי הרפוי בעיסוק ב-"קורס לרפוי בעסוק", שעם הזמן הפך ל- "בית ספר לרפוי בעסוק". בניין הלימודים היה ממוקם ברחוב הנביאים בבית ערבי ישן. חדרי הלימוד היו בקומת הכניסה ומגורי התלמידות מוקמו בקומה השניה. בין שתי הקומות היה גרם מדרגות מרשים, אך אנו השתמשנו במדרגות חיצוניות. היו שני חדרים גדולים, שם התגוררו כשמונה בנות, (וחדר קטן לבודד. מכיוון שאני הייתי בודדה בארץ זכיתי לחדר הבודד (שילמנו 11 לירות שכר דירה). בשבילי הלימודים בעברית היו קשים וקיבלתי הרבה תמיכה ועזרה מחברותיי ומצוות המורים, במיוחד המנהלות, סיגלה ורחל, עזרו בקליטתי.

בנוסף ללימודים עיונים כמו קניזיולוגיה, אורטופדיה, פסיכיאטריה ועוד למדנו התעמלות באימקא, נגרות, אריגה, הדפסה במכונת כתיבה וקליעת סלים. רוב הקורסים האלה היו ממוקמים ברחבי ירושלים. בסופי השבוע כולן היו מתפזרות לבתיהן ולעיתים הייתי מוזמנת לאליהן וקיבלתי הרבה חום ועידוד מהן וממשפחותיהם.

בשנה השניה התחלנו בתקופות סטאז' קצרות בבתי חולים שונים בארץ. הירושלמיות בדרך כלל נשארו קרוב לבתיהן והיתר במקומות אחרים. גרתי במגורי הצוות הרפואי- בבית החולים שבבאר יעקב ובית לוינשטיין- מקומות מרוחקים מהמרכז ומאוכלוסיה. היה פחד לצאת בלילה בשני המקומות, במזל רב הצלחתי להתחמק מהטרדה מינית.

עשינו תערוכה של עבודות היד שהכנו במשך הלימודים- איך שהדברים השתנו!! לעבודת הגמר הכנתי עלון הכולל תמונות של אביזרי עזר והסבר מפורט בשימושם. השנה האחרונה התחלקה לשתי תקופות סטאז': פסיכאטרי, בבית חולים אברבנל בבת ים ושיקומי בבית לוינשטיין. חלקתי את החדר בנתניה עם תמימה רוקח-שנאפ, חברה אמיתית- היא עבדה בכפר מנשה- בחרנו לגור במקום באמצע!

לקראת סוף תקופת הסטאז' בבית לוינשטיין נאלצתי לחזור לדרום אפריקה בגלל מחלתו של אבי שנפטר כעבור כמה חודשים.

נשארתי עוד מספר חודשים, על מנת לעזור לאמי להסתדר- גם עשיתי נסיון להצטרף ללימודי רפוי בעיסוק באוניברסיטה קרוב לקייפטאון- הלימודים היו בשפה האפריקנית ורמת הלימוד היתה שונה ולכן לא הצלחתי להשתלב.

כעבור שנה חזרתי ארצה, הרבה בזכות העידוד של תמימה, והמשכתי בסטאז' ובמבחנים הסופיים. כשסיימתי את הלימודים המשכתי לעבוד בבית לוינשטיין כעובדת מן המניין. היינו שלוש מרפאות בעיסוק- רינה, בטי ואנוכי. לבשנו חלוק ירוק (צבע מרגיע) וסינור לבן. כולנו עבדנו באותו חדר גדול עם כל מטופלי בית החולים. בחדר היו שולחנות עבודה וטיפולנו בחולים בעיקר באמצעות עבודות יד, תרגילי הפעלה ומשחקים. חלק גדול של הטיפול היה באריגה בנולים הרבים שהיו מפוזרים בחדר. עבדנו שישה ימים בשבוע, שמונה שעות כל יום. זכור לי יום אחד שהיו חסרים מספריים ולא הלכנו הביתה עד שמצאנו אותם - שלטו בנו ביד ברזל! אחרי "מלחמה" עקשת עם ההנהלה, שכנעו אותם שיש לפתוח מחלקה נפרדת לחולים לאחר ארוע מוחי ופגועי ראש. אני ניהלתי מחלקה זו, עדיין נעזרנו רבות בעבודות יד ותרגילים להפעלת ושיפור תפקוד הגפיים, והתחלנו בטיפולים קוגניטיביים.

במלחמת ששת הימים המשכנו לעבוד, זכור לי איך עמדתי על הכביש עם כרס גדולה של הריון וחיכיתי לטרמפים- כל האוטובוסים היו מגוייסיים.

לאחר הלידה השניה הפסקתי לעבוד למספר שנים וחזרתי כשהיו לי שלושה ילדים. בבית לוינשטיין מאוד התחשבו באמהות עובדות- היה מעון לילדי העובדים בסמוך לבית החולים והיה מאוד נוח להשאיר את בתי הקטנה (מספר 4) בידיהן הנאמנות של המטפלות המסורות. כל שנה בקיץ ארגנו קייטנה לילדי העובדים - כמובן שילדי השתתפו. הילדים שלי גדלו בבית החולים- בית שני!!

עבדתי כמה שנים במחלקת קטועים ושברים. כמובן שאז היה כבר צוות גדול, עבדנו בבנין החדש והמפואר ונושא הקוגניציה התפתח בצעדי ענק.

כל בוקר היינו מתרגלים A.D.L עם המטופלים במחלקה - לבוש, רחצה ואכילה. גם תרגלנו עבודות בית ובישול במטבח המותאם.

במשך שנות עבודתי עברו דרכי הרבה סטודנטים.

בשנות עבודתי עברתי קורסים רבים- בוברט, הכנת סדים נוירולוגיה ועוד.

כשבע שנים עבדתי גם במשק וציוד יום אחד בשבוע, כיועצת רפוי בעסוק ברכישת ציוד בכל מכוני ומחלקות רפוי בעסוק של קופת חולים כללית. מדי פעם ביקרתי במתקנים השונים וטיפלתי בהזמנת הציוד.

בשנת 1983 יצאתי לשנת חופשה ללא תשלום, במהלכה נסעתי עם משפחתי לדרום אפריקה, על מנת לעזור בטיפול באמי ולהיות שם בשבילה.

עבדתי כמחליפה לכמה חודשים במחלקה לרפוי בעיסוק בבית חולים גדול ליד קייפטאון- שוב בשפה האפריקנית. הצוות מאוד העריכו את הידע והעשייה שלי- הרגשתי גאה לייצג את המקצוע בחו"ל.

בשנת 1987 עזבתי את בית לוינשטיין והתחלתי שלב חדש בחיים- מרפאה בעיסוק ביחידה להמשך טיפול, של קופת חולים באיזור השרון. ביקרתי בביתם של המטופלים לשם הערכות קוגניטיביות, הערכות תפקודיות ו-A.D.L. חלק מהטיפולים נעשו על ידי וחלק על ידי עובדים בשירות קנוי.

עיקר העבודה התמקדה בייעוץ בהתאמת הבית- עברתי מספר קורסים בנושא- השתתפתי בקורס הראשון בביתה של חנה זיו ז"ל. חנה החדירה בנו הרבה ידע ותמיד הייתה פנויה לייעוץ ולעזרה. ליוויתי את המטופלים בכל שלבי ההתאמה- גם הכנתי ידנית את שרטוט השיפוץ, ריכזתי את הפניה לוועדה של משרד הבריאות- שיכון לקבלת מענק והשגחתי על ביצוע השינויים.

בגיל 64 יצאתי לפנסיה, אך כעבור ארבעה חודשים חזרתי לעבוד במשרה חלקית ביד שרה ברעננה כמנהלת מרכז תצוגה וייעוץ. זוהי סגירת מעגל עם עבודת הגמר - אביזרי עזר. אני מדריכה ומנהלת צוות מתנדבים- חלקם מקצועיים. תמיד יש מקום למתנדבים נוספים!!

כעבור שש שנים יד שרה הפסיקה להעסיק אותי - על רקע "גילי המתקדם" והיום אני ממשיכה לעבוד בהתנדבות. רפוי בעסוק שיחק תפקיד מאוד משמעותי בחיי- נהניתי מן העבודה והנתינה ומקווה שאוכל להמשיך עוד שנים רבות.

מורין עתי,
נובמבר 2013.

